

Lapin liitolle

viite: Lapin liiton lausuntopyyntö 2.9.2024 Lapin liikennestrategialuonnoksesta
421/08.00.00/2023

Pelkosenniemen kunnan lausunto Lapin liikennestrategia 2050

Liikennestrategian lähtökohta ottaa huomioon muuttunut geopoliittinen tilanne on ymmärrettävä ja kannatettava. Myös ilmastonmuutoksen vaikutusten huomioiminen liikenteen strategisessa ohjauksessa on tarpeellinen lähtökohta.

Pelkosenniemen kunnan keskeiset huomiot luonnoksesta:

- 1) Muuttuneen kansainvälisen toimintaympäristön takia liikennestrategiaan tarvitaan syvällisempää perehtymistä myös maakunnan itäisen ja pohjoisen alueen osalta. Tältä osin luonnosta on vielä ennen valmistumista tarkasteltava, jotta itäisen ja pohjoisen Lapin yhteyksien ja saavutettavuuden merkitys osana maakunnallista, valtakunnallista ja kansainvälistä pohjoista nähdään ja saavutettavuudesta kyetään pitämään kattavasti huolta.
- 2) Strategialuonnos poikkeaa Rovaniemi-Itä-Lappi maakuntakaavassa ja Pohjois-Lapin maakuntakaavassa varatusta raideyhteyden tarpeesta. Luonnoksessa on tarpeen huomioida myös se, mitä maakuntakaavoituksessa on ratkaistu maakuntavaltuuston päätöksillä.

Em. maakuntakaavoissa ns. Tunturiradan ratayhteys toteutetaan Kemijärvi-Sodankylä-Kittilä-Kolari välillä. Lausuttavana olevassa luonnoksessa strategiaksi ehdotetaan radan linjaamista Kolarista länteen kohti Kiirunaa, mikä vastaa hyvin muuttuneen toimintaympäristön tarpeeseen. Samalla kuitenkin ehdotetaan, että Sodankylästä rata linjattaisiin Rovaniemelle. Tämä ehdotus on maakuntakaavassa päätetyn linjauksen vastainen. Myös linjausvaihtoehtojen kustannusten osalta asianmukaiset ja luotettavat vertailut strategiatason ratkaisusta puuttuvat.

Pelkosenniemen kunta pitää mm. kustannusten ja kestävän matkailun kehittymisen osalta perusteltuna, että raidelinjaus Kemijärveltä Sodankylään pidetään myös strategiassa voimassa. Lisäksi tulisi kirjata suunnittelua varten määrärahan hankkiminen lyhyemmän tähtäimen strategiaan toimenpiteeksi (2036 mennessä), ja että toteutusaikataulu päivitetään strategiaan tavoitteisiin suunnittelun valmistuttua.

Raideyhteyden Kemijärvi – Salla korjauskustannusten selvittämistä esitetään kirjattavaksi selvitysmääräraha lyhyen tähtäimen toimenpiteeksi.

Mikäli halutaan edistää eurooppalaista raideleveyttä Haaparannan kautta esim. kaksoisraiteena Lappiin, on perusteltua rakentaa kaksoisraiteet Kemijärvelle saakka tiedossa olevien kuljetus- ja matkustajamäärä-rien vuoksi sekä yleisten, mm. elinkeinoelämään ja huoltovarmuuteen kohdistuvien tarpeiden vuoksi. Myös EU:n TEN-T-rataverkkoasetus on huomioitava.

- 3) Pelkosenniemen kunta esittää huolensa siitä, että strategia on alueellisesti painottunut Länsi-Lappiin ja että alemman asteiselle tiestölle on kohdistettu varsin vähän huomiota. Alemman asteiset tiet on strategiassa jätetty pääsääntöisesti mainitsematta, vaikka tiestön kuntoa esittelevissä kartoissa heikkokuntoisia teitä on elinkeinopoliittisesti tärkeillä alueilla, joita ovat myös matkailukeskittyymiin johtavat väylät. Strategiassa on sinänsä todettu, ettei Lapin liitto huolehdi liikenneinfrastrukturalta itse. Kuitenkin ohjaavana paperina liikennestrategialla on suuri merkitys. On tärkeää, että liikennestrategiassa otetaan huomioon myös alemman asteiset tiet. Perussaavutettavuuden on oltava myös syrjäisillä seuduilla kunnossa. Kuten luonnoksessa todetaan, etätyö ja pendelöinti pitkistäkin matkoista on yleistä Lapissa. Lapin liiton on myös kohdeltava eri seutukuntia tasapuolisesti. Vaarana on, että Lappi jakautuu menestyvään länteen ja näivettyvään itään. Maakuntaliitolla on keskeinen rooli huolehtia, ettei se kiihdytä negatiivista kehitystä omilla linjauksillaan.

Keskeiset matkailuelinkeinon, huoltovarmuuden ja teollisuuden kannalta ylläpidettävät ja kehitettävät väylät ovat:

- vt 5 välillä Kemijärvi-Sodankylä sekä
 - mt 926 Vuostimo-Pyhä-Torvinen, joka yhdistää valtatie 4 ja 5, ja joka on välittömän korjauksen tarpeessa liikenneturvallisuuden, kasvavan matkailijamäärän ja liikennemäärien vuoksi. Vastaavat haasteet ovat myös tähän yhtyvällä seututiellä 9261 Pyhäjärvi-Pelkosenniemi.
 - Em. yhteydet kuuluvat tai luovat yhteyden mm. EuroVelo-verkoston
 - kt82 tieyhteyden luokituksen nostaminen kantatiestä valtatieksi. Perusteluna tälle kasvava kaksoiskäyttö, tie on osa TEN-T kattavaa verkkoa sen liikennemäärät ovat kasvavat (vaikutukset liikenneturvallisuuteen).
- 4) Luvuissa 3.4.3. ja 3.4.4. esitetyt haasteet matkailijoiden liikkumisesta sekä liikenneturvalliseen kävelyyn ja pyöräilyyn liittyen tunnistetaan myös Pelkosenniemellä. Näistäkin liikenneturvallisuuteen vaikuttavista asioista johtuen olisi olennaista, että Lapin liitto kohdistaisi huomiota enemmän myös itäiseen Lappiin ja alemman asteiselle tiestölle.

Lauri Lehtinen
vt. kunnanjohtaja

Markku Kankaanranta
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Pelkosenniemen kunta

Valmistelija: elinvoimajohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende